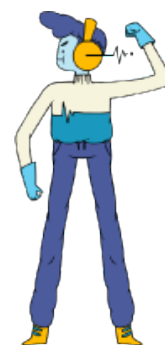

Lydmesteren

Lektion 4

Lydrette ord med æ (vkæ, kvkæ, kvkvkæ)

Teksten i *kursiv* læses højt for eleverne.

Teksten flankeret af den farvede stribe er emne til samtale med eleverne.

Forberedelse

- LM4 Fællesøvelse1 Mørk Hængebro A3: print og laminér.
- LM4 Fællesøvelse1 Trædeplanker A3: print og laminér.
- LM4 Fællesøvelse2 Diktat A4: print et eksemplar til hver elev.
- LM4 Fordybelse1 A4: print et eksemplar til hver anden elev.
- LM4 Fordybelse2 A4: print et eksemplar til hver anden elev.
- LM4 Øvesætning A3: print.

Noter fra forrige lektion

Tag udgangspunkt i noterne fra sidste lektion, og sæt sammen med eleverne ord på, hvad øvelserne i sidste lektion omhandlede.

Narrativ

Hvis dette er første lektion eleverne har med Lydmesteren, så start med at læse introduktionsnarrativet til Lydmesteren højt. Dette finder du i dokumentet 'Introduktionsnarrativer'.

Hvis det er første lektion eleverne har med hele undervisningsforløbet, så læses desuden introduktionsnarrativet til undervisningsforløbet højt allerførst. Dette finder du også i dokumentet 'Introduktionsnarrativer'.

Introduktionsnarrativ

Lydmesteren var kommet til en blindgyde i skoven, og måtte vende om. Det var en følelse han kendte godt, for han syntes at hele hans liv var fyldt med blindgyder, der gjorde det umuligt at komme videre fremad. På samme måde følte skoven her nogle gange helt umulig at komme igennem. Heldigvis havde Lydmesteren øvet sig så meget, at han var blevet rigtig god til at lytte sig frem med lyddetektoren. Han havde også lært at kigge roligt på et ord i stedet for at blive sur, og finde den første vokal i ordet. På den måde bliver det meget nemmere at læse og skrive nye ukendte ord.

En sen eftermiddag kommer Lydmesteren tilbage til en hængebro, han krydsede for flere dage siden. Her har nogle af skovens ordmonstre været på spil igen! De har fjernet alle trædeplankerne, så nu må Lydmesteren ud og finde nogle nye planker, der er holdbare nok til at bære hans vægt.

Læsefaglig introduktion

Som Lydmesteren har vi fundet ud af, at strategien med at finde vokalerne i nye og svære ord, kan hjælpe os til at skrive og læse dem. Lydmesteren har dog fundet ud af, at selvom han bruger sin strategi til at læse et ord, så lyder ordet ikke rigtigt.

Det sker ofte, når han læser eller skriver ord, der ender på -e. I har helt sikkert også oplevet, at selvom I har brugt strategien med at sige vokallyden først og derefter konsonanterne, så fik I ikke et "rigtigt" ord ud af det!

Lydmesteren har lyttet til mange andre, når de har læst eller brugt de ord, som Lydmesteren havde svært ved. Det han har fundet ud af, er, at det sidste 'e' i ordet danner en ny lyd: [ə]. I dag skal vi arbejde med strategien I kender, men i ord, der har den nye e-lyd, [ə].

Fællesøvelse 1

LM4 Fællesøvelse1 Mørk Hængebro og LM4 Fællesøvelse1 Trædeplanker placeres på bordet.

Materiale:

- LM4 Fællesøvelse1 Mørk Hængebro
- LM4 Fællesøvelse1 Trædeplanker

Vi skal hjælpe Lydmesteren med at komme over hængebroen. Spredt omkring på stien ligger trædeplankerne, og Ordmonstrene har gjort det svært at få dem på plads igen. De har skrevet stavelser på plankerne, som man skal lave ord med, for at få plankerne på plads igen. Er I klar til at hjælpe Lydmesteren over hængebroen?

Underviseren udtaler det første af de nedenstående opgaveord. Eleverne sætter i fællesskab de rigtige trædeplanker sammen på hængebroen.

Fortsæt indtil et passende antal ord er gennemgået.

Opgaveord:

- vkv: a-be, a-se, i-le, o-se, ø-ve, ø-se
- kvkv: lø-be, hå-be, hu-se, læ-se, må-le, ba-ne
- kvkvkv: ka-ba-le, lo-ka-le, ku-si-ne

Stavelser på trædeplankerne:

- a-, i-, o-, ø-, lø-, hå-, hu-, læ-, må-, ba- ka-, ku-, lo-
- -ba-, -ka-, -si-
- -se, -be, -le, -ne, -ve

Fællesøvelse 2

Underviseren dikterer nedenstående ord, der har den betingede [ə]-udtale.

Materiale:

- LM4 Fællesøvelse2 Diktat

Eleverne skriver ordet på diktat-arket, hvor der er røde streger til vokaler og blå streger til konsonanter.

[Er det for nemt for eleverne, kan de bruge et almindeligt stykke papir i stedet.]

Fokuser på vokallyd, stavelser og ordenes betydning.

Diktat-ord:

- ose, abe, bane, kane, måle, lokale.

Fordybelse 1

Eleverne sættes sammen i par. Den ene elev får fordybelsesark 1a og den anden ark 1b.

Materiale:

- LM4 Fordybelse1a
- LM4 Fordybelse1b

Bogstaverne i elevernes kolonner udgør tilsammen et ord, som samles i den midterste kolonne.

Først siger elev B vokallydene og begge elever skriver dem i midter-kolonnen på de rigtige pladser.

Derefter siger elev A den sidste konsonantlyd og begge elever skriver dem i midter-kolonnen på den rigtige plads. Herefter siger elev A konsonantlyden foran og eleverne skriver den på den rigtige plads.

Markér stavelserne med en lodret streg, og læs ordet.

Tegn en hurtig tegning, der viser, hvad ordet betyder.

Fortsæt indtil alle ord er lavet.

Fordybelse 2

Eleverne fortsætter i samme par. Den ene elev får fordybelsesark 2a og den anden ark 2b.

Materiale:

- LM4 Fordybelse2a
- LM4 Fordybelse2b

Bogstaverne i elevernes kolonner udgør tilsammen et ord, som samles i den midterste kolonne.

Først siger elev B vokallydene og begge elever skriver dem i midter-kolonnen på de rigtige pladser.

Derefter siger elev A den sidste konsonantlyd og begge elever skriver den i midter-kolonnen på den rigtige plads. Herefter siger elev A konsonantlyden foran og begge elever skriver den på den rigtige plads. Til sidst siger elev A den forreste konsonantlyd og begge elever skriver den på den rigtige plads.

Markér stavelserne med en lodret streg, og læs ordet.

Tegn en hurtig tegning, der viser, hvad ordet betyder.

Fortsæt indtil alle ord er lavet.

De elever der har tid til overs, kan arbejde med det digitale læremiddel Ordheltene, Mission B1 & B2.

Refleksion

I fællesskab reflekteres der over, hvad der er blevet arbejdet med i dagens lektion. Lav evt. en "bordet rundt", hvor alle skal sætte ord på, hvad de har lært/fået med sig fra dagens undervisning. Fokus: Den betingede udtale af e.

Underviseren noterer, hvad eleverne siger om "det nye" de har arbejdet med i dag. Disse notater bruges, som opstart til næste lektion.

Hjælpesætninger til refleksion:

- Hvad fandt Lydmesteren ud af i dag?
- Hvordan løste vi fællesopgaven og hvad gik den ud på?
- Hvordan lyder Lydmesterens hemmelige lyd, som vi har arbejdet med i dag?
- Hvilket bogstav skal du skrive, når du hører den hemmelige lyd?
- Kig på de ord, du har læst og skrevet i dag - hvor står den hemmelige lyd altid? Først eller sidst i ordet?
- Hvad gør du, når du skal læse et ord, du ikke kender?
- Hvad gør du, når du skal stave et ord, du ikke kender?

Noter:

Øvesætning

Som afslutning på lektionen læser underviseren sammen med eleverne en kort tekst, hvor en eller flere af Ordheltenes strategier kan benyttes. Ordene markeret med blå er der arbejdet med i denne lektion:

Materiale:

- LM4 Øvesætning

Lydmesteren mødte en **abe**. Den spurgte om han ville **måle**, hvor hurtigt den kunne **løbe** en **bane**, mens den slæbte på en **kane**. Den skulle **ase** og **mase** for at **håbe** at **slå** rekorden, som var én **uge**.

Lydmesteren gik igennem et par **huse** og fandt et par **ure**, han kunne bruge til at **tage** tid. Men han glemte alt om **aben**, da han kom til et **lokale**, hvor der sad en **sølove** og spillede **kabale**.

Muligt ekstraarbejde

I Ordheltenes kan eleven træne dagens emneord i Mission B1 og B2, som indeholder lydrette ord med -æ.